

Projektując nowy system edukacji,
zapytaliśmy o:

Potrzeby osób w edukacji

Raport z ankiety

EDU

2023

Słowem wstępu

Świat pędzi i zmienia się w bardzo szybkim tempie. Zmieniają się także potrzeby ludzi. Do tych zmian powinny dostosować się systemy edukacyjne, aby mogły kształtować świadomych, zaangażowanych obywateli oraz spełniać wymagania stojące przed różnorodnym, integracyjnym społeczeństwem.

Mając to na uwadze, przeprowadziliśmy ankietę wśród polskiego społeczeństwa pytając, co należy wziąć pod uwagę przy opracowywaniu nowego systemu edukacji. Uznaliśmy, że kluczowe jest zrozumienie potrzeb, problemów i oczekiwań wszystkich stron zaangażowanych w system edukacji i proces nauczania.

Nasze pytania skierowaliśmy do:

- nauczycieli,
- dyrektorów szkół,
- rodziców,
- uczniów:
 - szkół podstawowych,
 - liceów, techników,
 - szkół branżowych,
- pracowników urzędów, kuratoriów, ministerstwa,
- edukatorów.

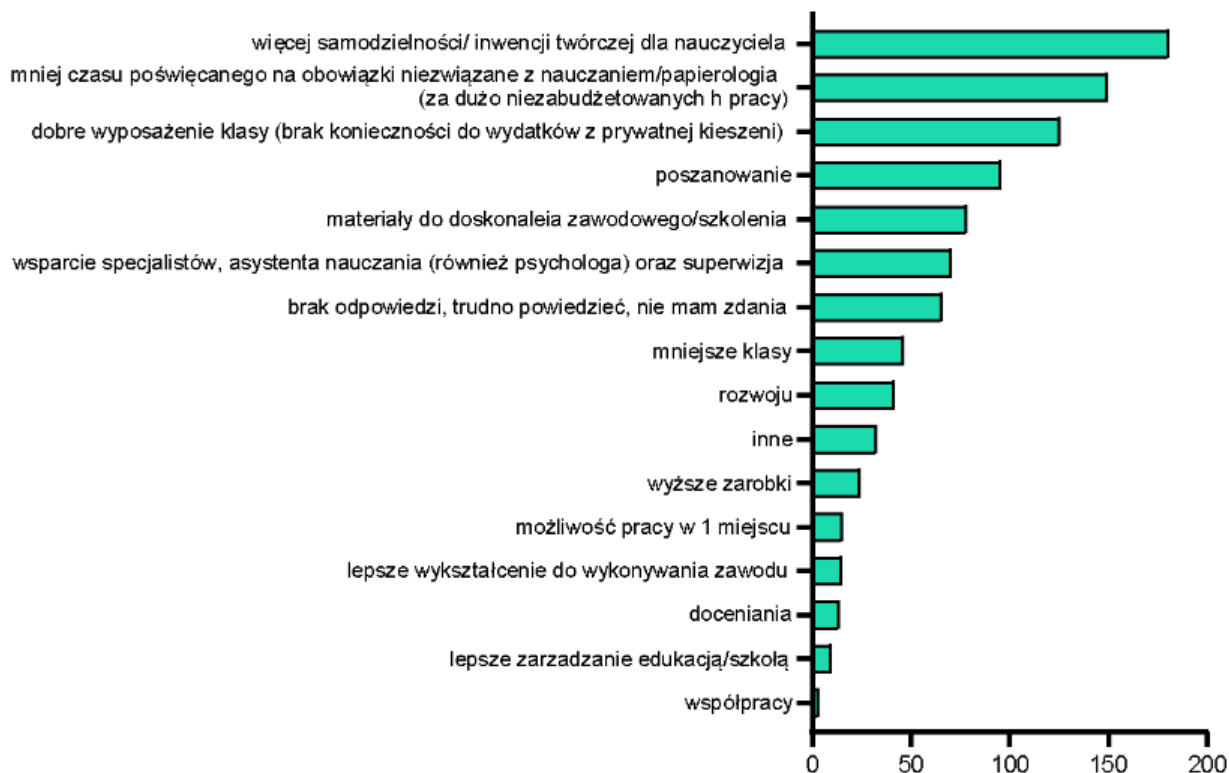
Badanie ankietowe przeprowadzone zostało w okresie kwiecień-maj 2023 r. Otrzymaliśmy 2508 odpowiedzi.

W poniższym raporcie prezentujemy odpowiedzi na pytanie:

Jakie potrzeby powinny zostać uwzględnione w projektowaniu nowego systemu edukacji powszechnej?

NAUCZYCIELE

Jakie potrzeby powinny zostać uwzględnione w projektowaniu nowego systemu edukacji powszechnej?

NAUCZYCIELE

Nauczyciele wskazują na potrzebę większej samodzielności i inwencji. Oczekują więcej zaufania i autonomii, przede wszystkim w doborze materiału. Postulują, aby to nauczyciel mógł dostosować ilość i sposób przekazywania informacji do grupy uczniów.

Nauczyciele potrzebują zwiększenia rangi zawodu nauczyciela, wyższych zarobków oraz odpowiedniego przygotowania zawodowego. Chcieliby mieć możliwość doskonalenia zawodowego oraz dostęp do specjalistów i pomoc w prowadzeniu zajęć.

Ważne jest dla nich, aby nauczanie odbywało się w godnych i dostosowanych do potrzeb warunkach. Wskazują na zwiększenie środków na zaplecze dydaktyczne, infrastrukturę i szeroko pojęte wsparcie.

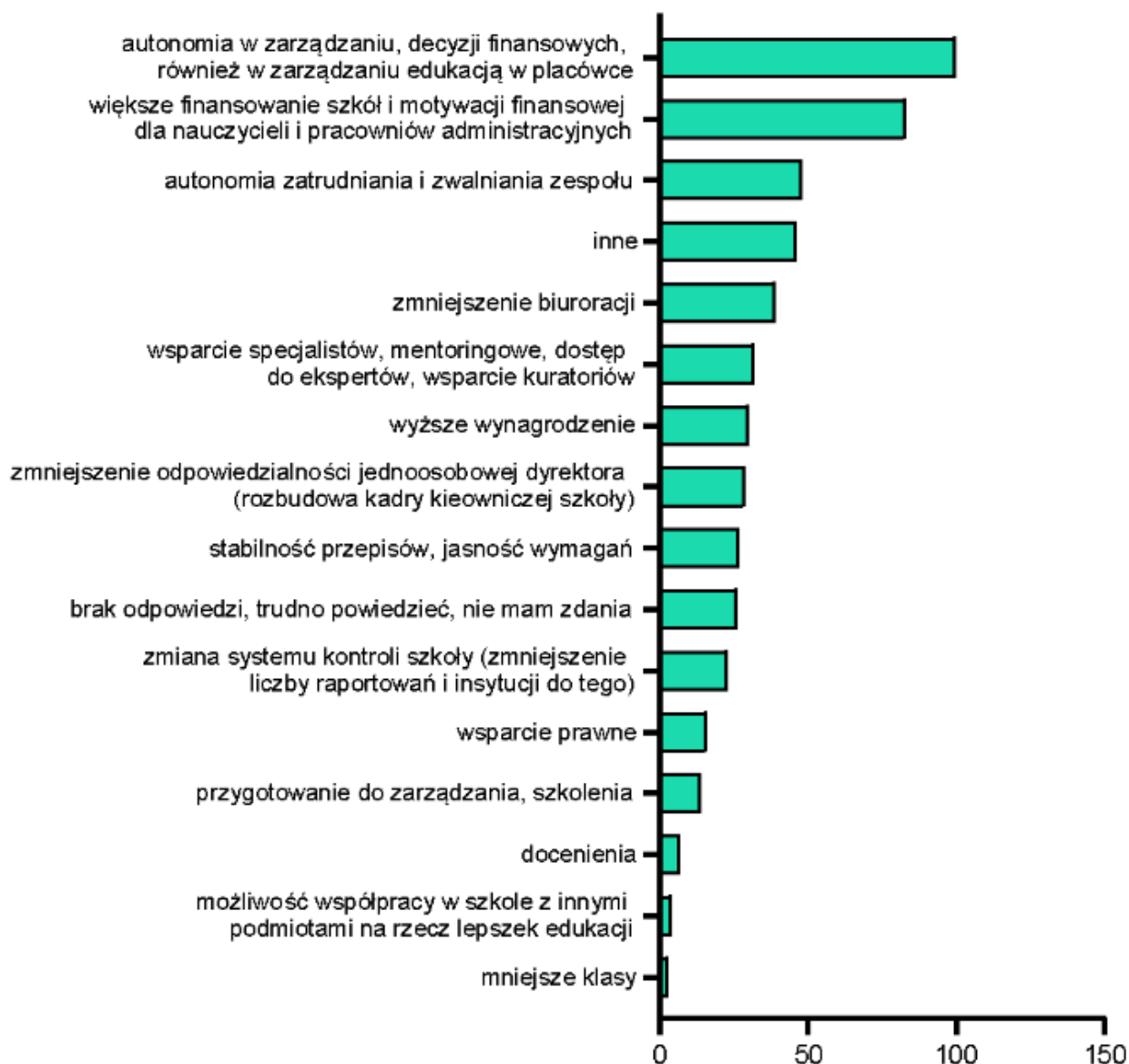
Zauważają też potrzebę zmniejszenia biurokracji i wymagań niezwiązanych z procesem nauczania. Chcieliby, aby doceniano i szanowano ich pracę.

Oto kilka z ich odpowiedzi:

- **Przede wszystkim wynagrodzenie adekwatne do stanowiska, poziomu odpowiedzialności i wykształcenia.**
- **Więcej przestrzeni na swobodne tworzenie projektów z dziećmi.**
- **Komfort pracy i dostępność do materiałów (komputer w szkole do dyspozycji nauczyciela, dostęp do drukarki, materiałów dodatkowych - w szkole i ze szkolnych funduszy, a nie z prywatnych środków nauczycieli - np. zakup papieru ksero i tuszu do wydruku WOPFU i innej dokumentacji).**
- **Cudownym byłoby, gdyby nauczyciele nie musieli pracować w kilku placówkach na raz... Ale to już raczej tak w sferze marzeń.**

DYREKTORZY

Jakie potrzeby powinny zostać uwzględnione w projektowaniu nowego systemu edukacji powszechnej?

DYREKTORZY

Dyrektorzy potrzebują większej autonomii w zarządzaniu, doborze kadry nauczycielskiej oraz poszerzenia zakresu narzędzi do motywowania nauczycieli.

Oczekują większych środków finansowych i decyzyjności w przeznaczaniu ich na konkretne cele: remonty, wyposażenie szkoły w sprzęty multimedialne, pomoc psychologiczną dla uczniów i pracowników szkoły, dofinansowanie do wycieczek i wyjazdów, większy wachlarz zajęć pozalekcyjnych dla uczniów, szkolenia dla nauczycieli oraz pensje dla pracowników niedydaktycznych (sekretariat, księgowość, świetlica).

Zgłaszają potrzebę dodatkowych środków na wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, jak i uczniów szczególnie uzdolnionych, w tym szkół z obszarów wiejskich. Potrzebują także wsparcia ze strony instytucji nadzorujących i zarządzających szkołami.

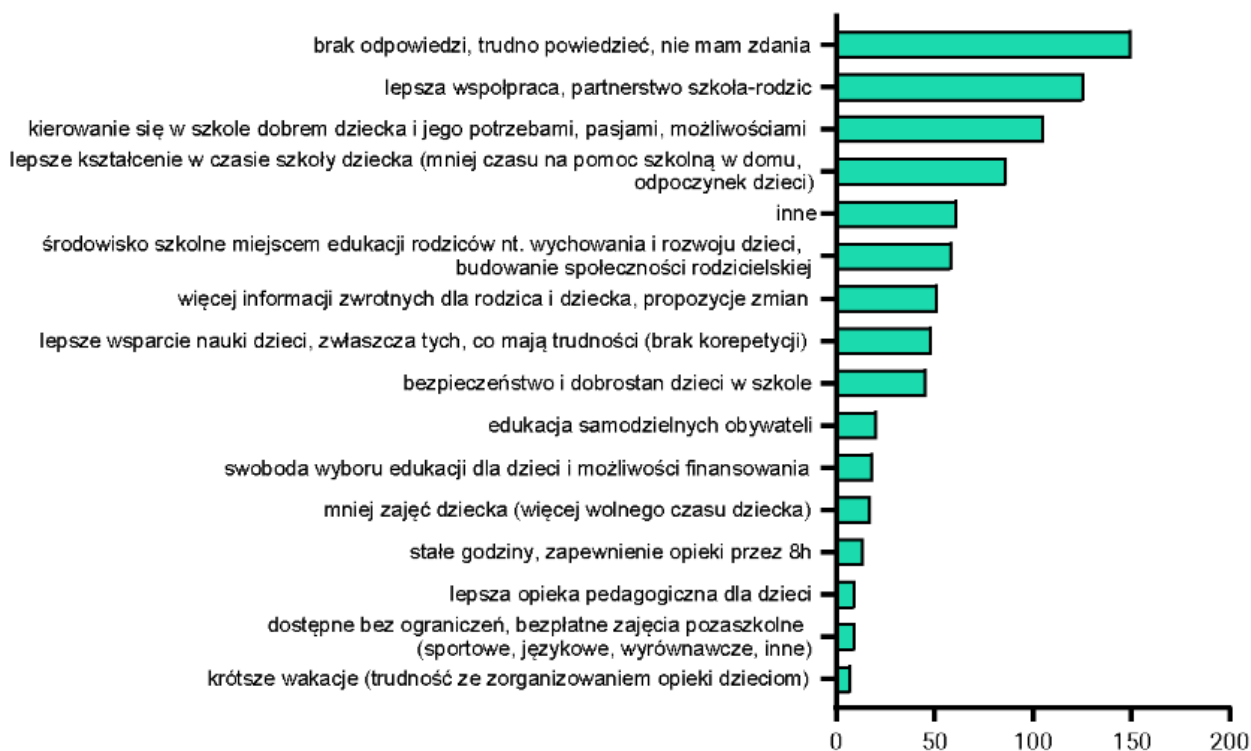
Wskazują na potrzebę rozbudowania kadry zarządczej w szkole i podziału ról oraz odpowiedzialności w zarządzaniu szkołą. Zwracają też uwagę na potrzebę przejrzystości, stabilności i jednoznaczności przepisów i wymagań.

Oto kilka z ich odpowiedzi:

- **Potrzebne jest odpolitycznienie systemu edukacji, większe wsparcie organu prowadzącego i nadzorującego (samorządy, kuratorium).**
- **Dostępność kadry, jasność wymagań od strony prawnej, stworzenie szerokiego programu informacyjnego dla rodziców (...).**
- **Uczciwości finansowej i pomocy ze strony samorządu.**
- **Podział ról: dyrektor do spraw pedagogicznych i menadżer placówki, swoboda w doborze zespołu ludzi (...), powinniśmy w systemie edukacji współpracować na zasadach partnerskich.**

RODZICE

Jakie potrzeby powinny zostać uwzględnione w projektowaniu nowego systemu edukacji powszechnej?

RODZICE

Podstawową potrzebą **rodziców** jest współpraca pomiędzy szkołą i rodzicem, tak, by wypracować system maksymalnie wspierający uczniów. Uważają, że w szkole w centrum uwagi powinien być uczeń, dlatego należy wsłuchać się w potrzeby ich dzieci i działać dla ich dobra.

Rodzice zwracali szczególną uwagę na większe wsparcie ucznia w szkole, tak, by po powrocie do domu, dziecko nie poświęcało dodatkowego czasu na naukę. Postulowali ograniczenia zadań domowych, a także możliwość wyboru zajęć pozalekcyjnych rozwijających pasje i zdolności dzieci.

Dla rodziców ważna jest możliwość zapewnienia dzieciom opieki z uwzględnieniem godzin pracy rodziców. Rodzice chcą mieć także możliwość wyboru edukacji domowej, która zostanie sfinansowana na zasadach edukacji prowadzonej w szkołach.

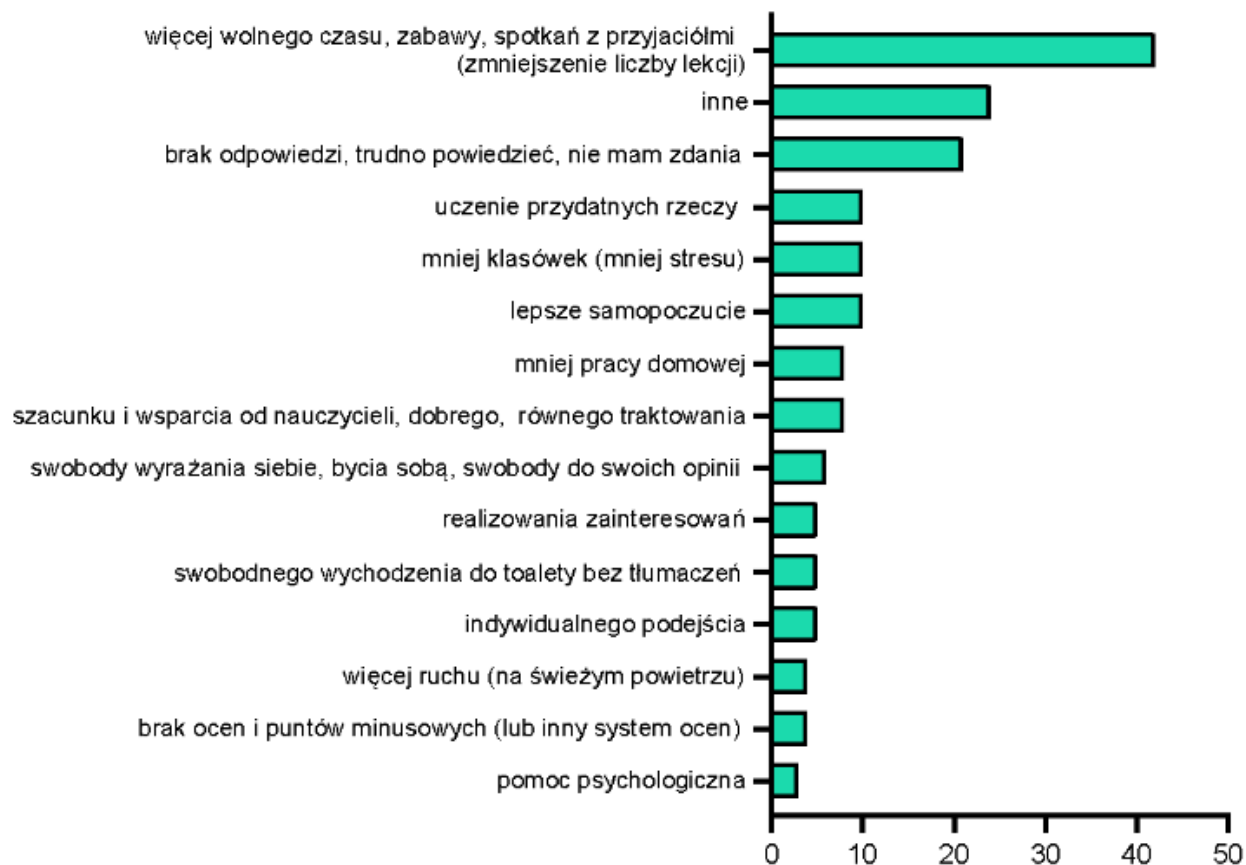
Oto kilka z ich odpowiedzi:

- **Szkoła jest dla dziecka, nie dla rodzica. Ale rodzic powinien mieć pewność, że dziecko jest w tej szkole bezpieczne, że może się w niej rozwijać, że co jakiś czas będą spotkania z rodzicem, żeby mógł usłyszeć w czym dziecko sobie radzi lepiej, w czym gorzej i w jakim kierunku może on sam dalej w domu wspierać jego rozwój i pasje.**
- **Szacunek do rodzica, traktowanie go jak partnera a nie zbędny balast.**
- **Włączenie rodziców w tworzenie szkoły jako wspólnoty...**
- **W przypadku problemów wychowawczych lub edukacyjnych wspólne wypracowanie planu dla ucznia.**

UCZNIOWIE

SZKOŁA PODSTAWOWA

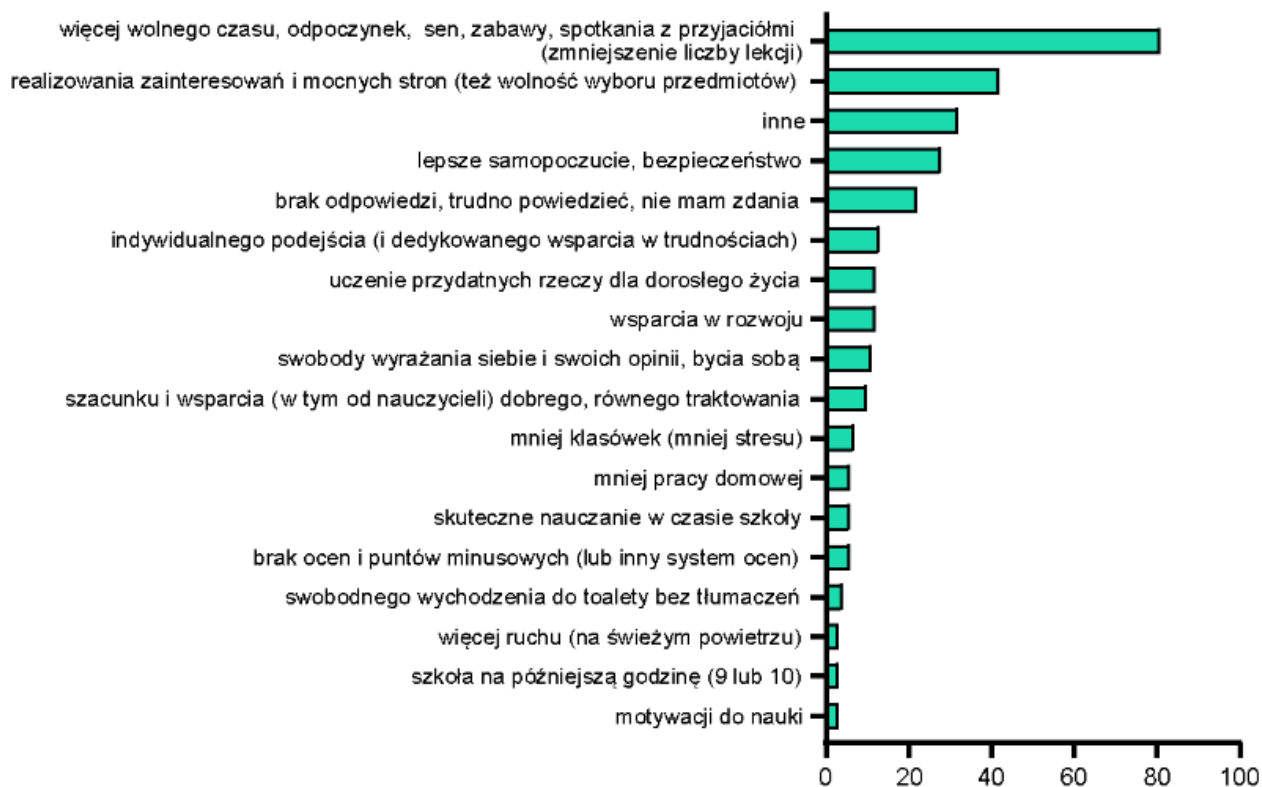
Jakie potrzeby powinny zostać uwzględnione w projektowaniu nowego systemu edukacji powszechnej?

UCZNIOWIE

SZKOŁA PONADPODSTAWOWA - LICEUM

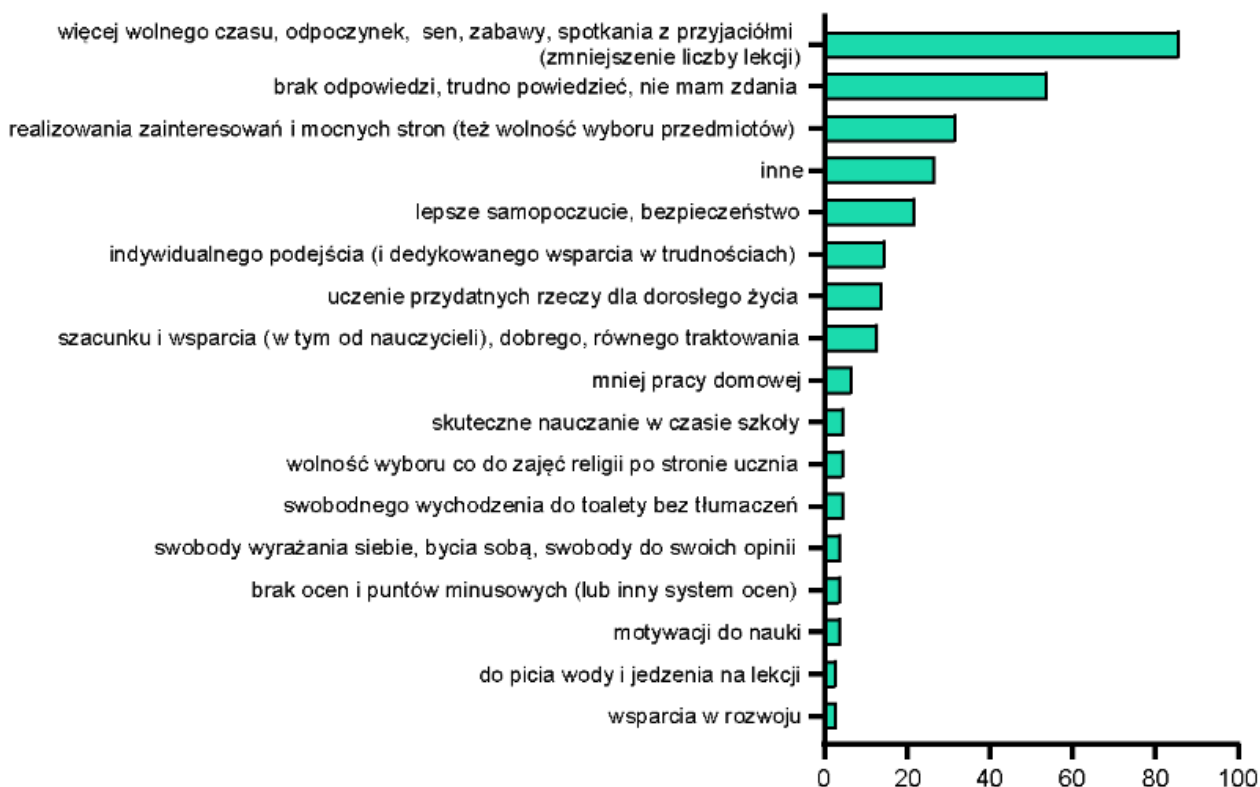
Jakie potrzeby powinny zostać uwzględnione w projektowaniu nowego systemu edukacji powszechnej?

UCZNIOWIE

SZKOŁA PONADPODSTAWOWA - TECHNIKUM

Jakie potrzeby powinny zostać uwzględnione w projektowaniu nowego systemu edukacji powszechnej?

UCZNIOWIE

Obraz jaki wyłania się z odpowiedzi **uczniów** to zmęczenie, przeładowanie materiałem i brak czasu wolnego na realizację zainteresowań oraz życie towarzyskie.

Uczniowie potrzebują wolnego czasu, aby zaspokoić takie podstawowe potrzeby jak sen, odpoczynek czy spotkania z przyjaciółmi. Uważają, że skuteczne nauczanie powinno odbywać się w szkole, a poza nią chcieliby mieć czas na realizację zainteresowań i sport. Zgłaszają potrzebę, aby ograniczyć program nauczania, ponieważ obecny postrzegają jako przeładowany.

Oczekują również podmiotowości, szacunku, wsparcia i słuchania ich potrzeb. Chcieliby bardziej zindywidualizowanego podejścia do ucznia. Dostrzegają także potrzebę zmiany godzin nauki na odpowiadające ich predyspozycjom biologicznym.

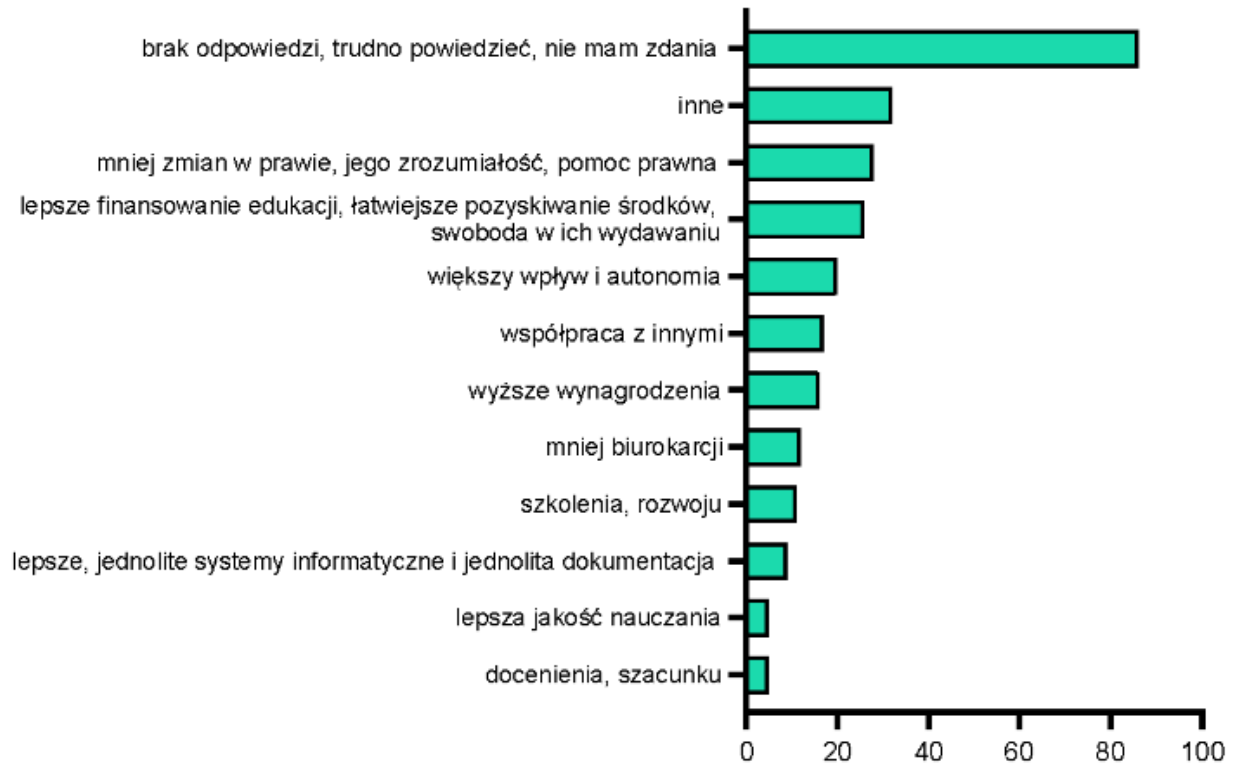
Uczniowie szczególnie często, w porównaniu do pozostałych grup, zaznaczali potrzebę wykorzystania nowoczesnych technologii w procesie nauki oraz brak konieczności noszenia ze sobą ciężkich podręczników do szkoły.

Oto kilka z ich odpowiedzi:

- **Więcej czasu, pomoc w pracowaniu nad czymś co sprawia trudność, odpowiednie godziny pracy.**
- **Potrzebuję możliwości robienia rzeczy swoimi sposobami, postawienie w niektórych przypadkach na efekt a nie na proces, a czasami odwrotnie.**
- **Potrzeba wolnego czasu na rozwijanie innych zainteresowań oraz spotkań z rówieśnikami.**
- **Czas na zainteresowania pozaszkolne, dbanie o nasze zdrowie psychiczne, akceptacja naszego wyglądu, nie patrzenie na nas tylko przez pryzmat ocen, zapewnienie odpowiednich warunków do nauki w szkołach.**

PRACOWNICY URZĘDÓW

Jakie potrzeby powinny zostać uwzględnione w projektowaniu nowego systemu edukacji powszechnej?

PRACOWNICY URZĘDÓW

Głównym wyzwaniem dla **pracowników urzędów** jest brak stabilności przepisów i wymagań, a także upolitycznienie systemu edukacyjnego. Dlatego wyrażają potrzebę stabilizacji kwestii legislacyjnych, zrozumienia przepisów i zapewniania pomocy prawnej.

Chcieliby również większego udziału w finansowaniu szkół z budżetu państwa, by odciążyć samorządy. Widzą potrzebę dofinansowania szkolnictwa i lepszego wynagradzania pracowników oświaty.

Pracownicy urzędów chcieli by mieć większą decyzyjność i autonomię. Również ważna jest dla nich atmosfera w pracy, w której potrzebują współpracy i poprawy relacji. Wskazują, że obecne narzędzia pracy są niewystarczające i potrzebne są im lepsze systemy informacyjne. Potrzebują także lepszego przygotowania zawodowego i możliwości rozwoju.

Zaznaczają również potrzebę „zaznajomienia uczniów z podstawowym zakresem funkcjonowania urzędów, gdzie jako klienci mogą załatwić swoje sprawy”.

Oto kilka z ich odpowiedzi:

- **Zwiększenie finansowania z budżetu państwa, większa swoboda w kreowaniu polityki oświatowej na terenie samorządu.**
- **Największą bolączką pracy urzędu są ciągłe zmiany przepisów, rozłożone w wielu ustawach i rozporządzeniach, dobrze by było stworzyć kodeks oświaty który by skupiał wszystkie najważniejsze przepisy w jednej ustawie.**
- **Pracownik urzędu potrzebuje przede wszystkim jasnych, przejrzystych i spójnych przepisów.**

Podsumowanie

Ankieta uwydatnia obecne deficyty systemu edukacji i różnorodne potrzeby związane z jego funkcjonowaniem. Jednocześnie, wykazuje, że istnieją wspólne motywy i potrzeby związane z edukacją.

Wszyscy uczestnicy - nauczyciele, dyrektorzy, rodzice, uczniowie i pracownicy urzędów - dążą do poprawy jakości nauczania i uczenia się, zapewnienia wsparcia edukacyjnego oraz tworzenia bardziej przyjaznego i innowacyjnego środowiska szkolnego.

Jednym z kluczowych aspektów, który wynika z ankiety, jest potrzeba większej elastyczności i indywidualizacji procesu nauczania. Uczniowie pragną, aby nauczyciele rozpoznawali i szanowali różnice indywidualne, umożliwiając im osiągnięcie pełnego potencjału.

Innym istotnym zagadnieniem jest potrzeba zaangażowania rodziców w edukację ich dzieci. Współpraca między szkołą a rodzicami jest kluczowa dla sukcesu uczniów, a ich wsparcie może znacząco wpłynąć na ich rozwój i osiągnięcia.

Dodatkowo, ankieta wskazuje na konieczność zmiany podejścia do nauczania, uczenia się i wykorzystania nowoczesnych technologii. Uczniowie potrzebują więcej czasu wolnego i inaczej zorganizowanych szkół, co może przyczynić się do lepszych wyników i bardziej angażującego procesu nauki.

Takich właśnie odpowiedzi udzielili respondenci na pytanie:

Jakie potrzeby powinny zostać uwzględnione w projektowaniu nowego systemu edukacji powszechnej?